

10 Notitie Wijzigingen statuten en HR Scouting Nederland n.a.v. invoering Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

Het landelijk bestuur vraagt de landelijke raad kennis te nemen van:

- De notitie Wijzigingen statuten en huishoudelijk reglement Scouting Nederland naar aanleiding van invoering Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen.

10. Wijzigingen statuten en huishoudelijk reglement Scouting Nederland n.a.v. invoering Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen

In dit document wordt uiteengezet welke stappen er rondom de *Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen* (WBTR) genomen zijn en welke stappen er nog zullen volgen. Het voorstel is om in 2022 naast de reguliere aanpassing van het huishoudelijk reglement ook de statuten van de vereniging Scouting Nederland aan te passen en in beide documenten enkele aanpassingen te doen die uit de WBTR voortvloeien.

Genomen stappen ter uitvoering van de WBTR

In juli 2021 is de WBTR ingegaan. Deze wet heeft betrekking op alle verenigingen en stichtingen in Nederland, waaronder de rechtspersonen binnen Scouting en de Vereniging Scouting Nederland zelf. De wet scherpt een aantal zaken aan in de al bestaande bestuurlijke verantwoordelijkheden van een rechtspersoon. Het doel is besturen beter en meer bewust te laten besturen en (financiële) problemen te voorkomen. Het vraagt van bestuurders om de onderlinge afspraken goed vast te leggen, enkele nadere afspraken te maken en enkele zaken op te nemen in de statuten of reglementen van de rechtspersoon.

In de periode tot de ingangsdatum zijn er twee trajecten gestart. Een traject om de bij Scouting Nederland aangesloten rechtspersonen te ondersteunen in het opvolgen van de wet en een traject voor de landelijke vereniging zelf.

Er is gezocht naar een manier om de lokale verenigingen en stichtingen ondersteuning te kunnen bieden bij het uitvoeren van de wet. Omdat wij zelf de nodige expertise niet in huis hadden is in januari de samenwerking gezocht met andere koepelorganisaties. We hebben ons aangesloten bij een al lopend initiatief van enkele belangen- en koepelorganisaties, waarbij door de netwerk-organisatie Instituut voor Verenigingen, Branches en Beroepen (IVBB) een online stappenplan is ontwikkeld. Dit stappenplan is sinds februari met korting beschikbaar voor alle lokale rechtspersonen die onderdeel zijn van Scouting Nederland. Achter het stappenplan is een juridische helpdesk beschikbaar.

Op www.scouting.nl is een speciale pagina ingericht met basisinformatie over de wet, toegang tot het stappenplan en een sectie veelgestelde vragen. Deze pagina is aangevuld met nieuwe informatie en hulpmiddelen als deze beschikbaar kwamen. Door het Kennisnetwerk zijn ca. 200 vragen behandeld. In maart zijn er nieuwe modelstatuten beschikbaar gekomen voor Scoutingverenigingen en -stichtingen, op basis waarvan rechtspersonen de statuten kunnen aanpassen zodra zij daar aan toe zijn. Vanuit IVBB zijn enkele webinars aangeboden ter introductie van de wet, waarbij één webinar specifiek voor Scoutingorganisaties. Organisaties die gebruik maken van het stappenplan krijgen regelmatig informatieberichten van IVBB.

In de besturenmaand, waarbij in april vanuit Scouting enkele webinars zijn gegeven op diverse onderwerpen voor besturen, is nader ingegaan op wat deze Wet voor Scoutingorganisaties betekent. Landelijk team Juridische Zaken beantwoordt momenteel binnenkomende vragen over statuten en onderzoekt of een notariskantoor als partner gevonden kan worden.

Tegelijk heeft het landelijk bestuur samen met de directeur en Landelijk team Juridische Zaken stappen gezet om uitvoering te geven aan de WBTR voor Vereniging Scouting Nederland en de stichting Scouting Nederland Fonds. Aan de hand van het stappenplan is besproken en uitgewerkt hoe het landelijk bestuur de Vereniging dient te besturen. Deze bestuursafspraken zijn vastgelegd in een bestuursreglement, dat gepubliceerd is op de [website](#). Ook is het directiestatuut aangepast om de opdracht aan en verantwoordelijkheden van de directeur duidelijker te omschrijven.

Nog te nemen stappen

Uit de WBTR en overige omstandigheden volgen ook enkele verplichte en wenselijke aanpassingen in de statuten en het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland. Een extern adviseur uit ons netwerk heeft ook geadviseerd enkele aanpassingen te doen.

Hoewel er geen termijn voor gesteld is, is het verstandig om dit op korte termijn te realiseren.

Aangezien de volgende herziening van het reglement in 2022 op de planning staat, is het een goed moment om een aanpassing van de statuten ook in 2022 uit te voeren. De tekstvoorstellen zullen in juni 2022 worden voorgelegd aan de landelijke raad. Ter voorbereiding worden de onderwerpen die aanpassing vragen in dit document alvast toegelicht.

De WBTR richt zich op een goede inrichting om de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid die een bestuur heeft op de juiste manier te kunnen dragen. Onderdeel daarvan is zorgen voor de best passende rechtspersoonlijkheid. Zoals we momenteel ook kijken naar de beste inrichting voor admiraliteiten, is dit het uitgelezen moment om tegelijk te kijken naar de rechtspersoonlijkheid van de regio's. Deze wordt nu geboden door facultatief een regiostichting op te richten. Op zich een goede vorm, maar vanuit de praktijk is regelmatig geopperd of een vereniging toch passender zou zijn voor een Scoutingregio. Er zal de komende periode uitgezocht worden wat het beste past en wat dat zou betekenen, zodat ook hiervoor in juni 2022 een voorstel kan worden voorgelegd.

Aanpassingen in Statuten en Huishoudelijk Reglement

Vanuit de WBTR

1. Belet en ontstentenis – aanpassing statuten artikel 27

De WBTR verplicht een vereniging om in de statuten een regeling op te nemen voor situaties waarbij een of meer bestuurders (tijdelijk) niet kunnen deelnemen aan de besluitvorming. Bijvoorbeeld door langdurige ziekte, plotseling aftreden of als bestuurders niet mee mogen stemmen vanwege belangenverstremming. Het bestuur heeft afspraken hierover opgenomen in het bestuursreglement. Een bepaling hierover zal worden toegevoegd aan de statuten.

2. "Governance"- Duiding bevoegdheden geschillencommissie en commissie van beroep versus verantwoordelijkheid landelijk bestuur – aanpassing statuten artikel 16 en 17 en reglement § 10.4 en 10.5

Het bestuur van de vereniging heeft een verantwoordelijkheid om de vereniging op goede wijze te besturen. Het is belangrijk dat het bestuur deze verantwoordelijkheid kan nemen en duidelijkheid bestaat over beleid en uitvoering daarvan. Voor bepaalde besluiten is het ook belangrijk dat deze getoetst kunnen worden. We hebben een geschillencommissie en commissie van beroep die geschillen en besluiten kunnen beoordelen. Besluiten van het landelijk bestuur kunnen worden getoetst door de commissie van beroep.

Echter is momenteel niet voldoende geduid welke handelingen en besluiten van het landelijk bestuur door de commissies wel en niet getoetst kunnen worden. De externe adviseur geeft daarbij aan dat enkele bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het landelijk bestuur, met name ten aanzien van de maatregelen zoals op non-actiefstelling, daardoor verschoven lijken naar de 'rechtsprekende macht'. Het is belangrijk dat de bestuurlijke macht en rechtsprekende macht van elkaar gescheiden zijn. Om te zorgen dat het landelijk bestuur te allen tijde de bestuurlijke verantwoordelijkheid kan dragen, zullen in de statuten en het reglement de bevoegdheden van de commissies nader geduid worden.

3. Handelen bij een tegenstrijdig belang – aanpassing statuten artikel 27 en eventueel reglement § 4.6

In de WBTR is een belangrijk onderwerp dat er bewust wordt gehandeld wanneer bestuurders tegenstrijdige belangen hebben. Regels over transparantie en onthouden van stemmen zijn daar onderdeel van en zijn verwoord in het bestuursreglement. Er zal ook in de statuten en mogelijk het reglement een bepaling over worden opgenomen.

4. Geen vergoeding bestuur – aanpassing statuten artikel 21

Bij het volgen van de stappen in het stappenplan kwam naar voren dat een verduidelijking wenselijk is dat er geen vergoeding is voor bestuurders. Nu is nergens vermeld dat hier geen sprake van is.

Vanuit andere omstandigheden

Ook enkele andere omstandigheden waren de afgelopen tijd aan de orde, die een aanpassing vragen in statuten en/of reglement. Bij het benoemen van de wenselijke aanpassingen vanuit de WBTR zijn deze ook besproken om direct mee te kunnen nemen in de statutenwijziging en herziening van het reglement.

5. Elektronisch/buiten vergadering stemmen – aanpassing statuten artikel 27, 31 en reglement § 4.5, 4.6

Dit onderwerp volgt niet direct uit de WBTR, maar kwam naar voren door de coronacrisis. Bij goed besturen hoort ook dat er tijdig besluiten genomen kunnen worden en dat bleek formeel lastig te zijn in de periode dat we niet bij elkaar mochten komen. Bij de meeste rechtspersonen was het alleen mogelijk om op een fysieke vergadering besluiten te nemen. Een tijdelijke wet heeft voor mogelijkheden gezorgd in coronatijd. Het is goed om in de statuten en het reglement bepalingen op te nemen die het ook in de toekomst mogelijk maken om stemmen flexibel in te richten.

6. Inrichting en rechtspersoonlijkheid regio's en admiraliteiten – aanpassing statuten artikel 6 en reglement Hoofdstuk 3

De admiraliteiten komen nog niet voor in statuten en reglement. Indien de landelijke raad in december instemt met de notitie over regio's en regionale admiraliteiten, dan krijgen de regionale admiraliteiten een plek in beide documenten, waarbij in het reglement beschreven zal worden wat de taken van de admiraliteit zijn en hoe deze in de Vereniging georganiseerd zijn.

Wat betreft de regio's zal een aanpassing in het reglement aan de orde zijn als gekozen wordt voor de vereniging als aangewezen rechtspersoon.